SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 26 kwietnia 2012 r.

Sygn. akt P 10/12
BAS-WPTK-325/12

TRYBUNAŁ KONSTYTUCYJNY
KANCELARIA
wpł. dnia 27. 04. 2012
L.dz. ..... L. zał. .....

Trybunał Konstytucyjny

Na podstawie art. 34 ust. 1 w związku z art. 27 pkt 2 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643 ze zm.) w imieniu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej przedkładam wyjaśnienia w sprawie pytania prawnego Sądu Rejonowego w Łobzie Wydział I Cywilny z 7 listopada 2011 r. (sygn. akt P 10/12), jednocześnie wnosząc o **umorzenie postępowania** na podstawie art. 39 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 32 ust. 1 pkt 4 ustawy o Trybunale Konstytucyjnym, ze względu na niedopuszczalność wydania wyroku.

Uzasadnienie

I. Przedmiot kontroli

Przedmiotem kontroli jest art. 12 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o państwowej kompensacie przysługującej ofiarom niektórych przestępstw (Dz. U. Nr 169, poz. 1415 ze zm.; dalej: ustawa kompensacyjna). Zakwestionowany przepis stanowi: „Kompensata wypłacana jest przez sąd rejonowy, który wydał orzeczenie o przyznaniu kompensaty, w terminie miesiąca od dnia uprawomocnienia się orzeczenia. Wypłata następuje ze środków budżetu państwa".

Na wstępie zasadne wydaje się przedstawienie istoty oraz charakteru prawnego kompensaty państwowej. Kompensata to świadczenie pieniężne wypłacane z budżetu państwa, przyznawane ofiarom niektórych przestępstw umyślnych lub ich osobom najbliższym. Instytucja kompensaty państwowej została wprowadzona do polskiego porządku prawnego w wyniku implementacji Dyrektywy Rady 2004/80/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. odnoszącej się do kompensaty dla ofiar przestępstw (Dz. Urz. UE L 261 z 6 sierpnia 2004 r.). Wspomniana dyrektywa zobowiązywała państwa członkowskie nieposiadające krajowych systemów kompensacyjnych do powołania tego rodzaju instrumentów prawnych.

Przedmiotowa ustawa zawiera postanowienia ustanawiające wewnątrzkrajowy mechanizm kompensacyjny (określa zasady i tryb przyznawania oraz wypłacania kompensaty), a także wdraża zalecenia Dyrektywy Rady 2004/80/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. dotyczące współpracy między państwami unijnymi (ich organami orzekającymi i pomocniczymi) w transgranicznych postępowaniach w sprawach o kompensatę.

Celem przyjętych rozwiązań prawnych jest przeciwdziałanie negatywnym konsekwencjom przestępstw przez przyznanie ofiarom świadczenia pieniężnego pokrywającego m. in. utracone zarobki, koszty leczenia i rehabilitacji oraz inne wydatki będące skutkiem popełnienia przestępstwa. U podstaw tej instytucji leży dążenie do wyeliminowania zjawiska wiktymizacji wtórnej ofiar, której źródłem może stać się nieodpowiednia reakcja instytucji lub indywidualnych osób w stosunku do pokrzywdzonych przestępstwem. Udzielana przez organy państwa pomoc ma jednakże charakter subsydiarny. Jak wskazano w uzasadnieniu projektu ustawy: „(...)

kompensata państwowa nie ma – co do swej istoty – zastępować restytucji i odszkodowania ze strony sprawcy przestępstwa. (...) Ingerencja państwa powinna nastąpić jedynie wówczas, gdy osoba pokrzywdzona przestępstwem nie może otrzymać jakichkolwiek środków od sprawcy ani z żadnego innego źródła (ubezpieczenie, pomoc socjalna, itp.). Kompensata państwowa ma więc charakter subsydiarny i wyrównuje, w całości lub części, te straty materialne ofiary, które w żaden inny sposób nie mogą zostać pokryte" (druk sejmowy nr 3859/IV kad., s. 1). Dzięki zaprezentowanym mechanizmom instytucjonalnym – jak wskazuje się w piśmiennictwie – państwo udziela ofiarom wsparcia, „pokazując w ten sposób, że doświadczone przez nie w wyniku przestępstwa cierpienia nie są lekceważone, a – przeciwnie – zostały dostrzeżone i stosownie do możliwości wyrównane" (E. Bieńkowska, L. Mazowiecka, *Państwowa kompensata przysługująca ofiarom niektórych przestępstw. Komentarz*, komentarz do art. 8, e-LEX).

II. Stan faktyczny i zarzuty sądu pytającego

1. Postanowienie Sądu Rejonowego w Łobzie z 7 listopada 2011 r. (sygn. akt) o zwróceniu się z pytaniem prawnym do Trybunału Konstytucyjnego zostało wydane w związku z toczącym się postępowaniem zainicjowanym wnioskiem W K o przyznanie na jego rzecz kompensaty przysługującej ofiarom niektórych przestępstw.

W uzasadnieniu wnioskodawca podniósł, że w 2005 r. na statku m/s w porcie W w N doszło do przestępstwa, na skutek którego doznał ciężkiego kalectwa oraz uszczerbku zdrowia. Jak wskazał sąd pytający, wnioskodawca utrzymuje, iż „pomimo faktu, że do zdarzenia doszło w 2005 r. nadal nie upłynął 2-letni termin od popełnienia przestępstwa do złożenia przedmiotowego wniosku. Jest tak między innymi z powodu, że skutek przestępstwa w chwili zdarzenia jeszcze nie nastąpił. Stało się to, wg niego później. Przestępstwo zaś zaistniało z uwagi na zaniedbanie obowiązku utrzymania urządzeń statku w stanie należytym, który to obowiązek należał do armatora statku i jego kapitana" (pytanie prawne, s. 2).

Na marginesie należy zwrócić uwagę, iż referując stan faktyczny sprawy, sąd pytający nie przedstawił swojej oceny zasadności podnoszonych roszczeń, w szczególności w kontekście wymogów wyrażonych w art. 8 ust. 5 ustawy

kompensacyjnej, który statuuje, że wniosek o kompensatę składa się do organu orzekającego w terminie 2 lat od dnia popełnienia przestępstwa, pod rygorem wygaśnięcia uprawnienia do żądania kompensaty. Okoliczność ta ma znaczenie dla oceny dopuszczalności zainicjowanego przed Trybunałem postępowania. Ewentualne oddalenie wniosku przez sąd pytający czyniłoby bowiem bezprzedmiotowym dalsze rozważania, wykluczając tym samym możliwość kontroli konstytucyjności kwestionowanego przepisu w tym trybie. Tymczasem zaprezentowany przez sąd w pytaniu prawnym stan faktyczny oraz brak informacji co do stopnia zaawansowania podjętych przez sąd czynności procesowych nie uprawdopodobniają konieczności podjęcia postępowania. Sejm podziela w tym zakresie wątpliwości zaprezentowane w stanowisku Prokuratora Generalnego.

2. Jako wzorzec kontroli art. 12 ustawy kompensacyjnej wskazano art. 173 Konstytucji, statuujący, że sądy i Trybunały są władzą odrębną i niezależną od innych władz.

Wątpliwości konstytucyjne sądu pytającego dotyczą „adresata orzeczenia i jego płaszczyzny wykonawczej" (pytanie prawne, s. 2). W ocenie sądu, przyjęte na gruncie przedmiotowej ustawy korelacje procesowe czyniące budżety sądów zasobem rekompensat zaburzają zasadę trójpodziału władz. Zgodnie z zaskarżonym przepisem, kompensata wypłacana jest przez tzw. „organ orzekający", tj. sąd rejonowy, który wydał orzeczenie o przyznaniu kompensaty. Wątpliwości sądu pytającego budzi skumulowanie w organie orzekającym funkcji orzeczniczych oraz funkcji podmiotu zobowiązanego do wykonania orzeczenia w sferze finansowej, co prowadzić ma do sytuacji, w której przyjęcie pozytywnego dla wnioskodawcy rozstrzygnięcia stanowi jednocześnie obciążenie finansowe dla sądu orzekającego.

W ocenie sądu pytającego, związane z przedmiotowym rozwiązaniem prawnym umniejszenie elastyczności i swobody budżetowej sądownictwa może naruszać zarówno zasadę niezawisłości sędziowskiej, jak i wymóg bezstronności organu orzekającego (*nemo iudex in causa sua*). W szczególności problem dotyczyć ma tych przypadków, w których sędziowie orzekający w sprawach kompensat będą jednocześnie odpowiedzialnymi za wykonanie budżetów sądów.

Rekompensaty finansowe są zasądzane ze środków budżetu państwa. W praktyce, zdaniem sądu pytającego, wykonanie orzeczenia zgodnie z art. 12 ustawy kompensacyjnej „polega na wypłacie należności z kwot przypisanych sądom

planem finansowym, a następnie obowiązującym w danym roku budżetem, ulokowanych w par 4590 rozdziału 75595. Plan ten obejmuje środki finansowe przeznaczone na szereg celów, począwszy od funduszu płac dla sędziów, urzędników i pracowników obsługi, a skończywszy na środkach zaopatrywania sądu w materiały i urządzenia niezbędne do bieżącej pracy biurowej, komunikacji, utrzymania i ochrony budynków". Dalej sąd pytający konstatuje, iż „uszczerbek w zakresie paragrafu 4590 można pośrednio odnosić do skali zaspokojenia pozostałych potrzeb jednostek sądownictwa i jej pracowników, związanych z pracą i wykonywaniem zadań". Sąd pytający przyznaje jednocześnie, że „gospodarowanie środkami z tego paragrafu z przeznaczeniem na inne cele jest możliwe, poprzez decyzję dysponenta wyższego szczebla wydawaną po wniosku o ich przesunięcie" (pytanie prawne, s. 3-4), zastrzegając jednocześnie, że wypłata wspomnianych środków na skutek prawomocnego rozstrzygnięcia *de facto* wyklucza możliwość takich przesunięć.

W ocenie sądu, wykonywanie pomocy uprawnionym przez wypłatę określonych środków nie jest wymiarem sprawiedliwości i może godzić w sferę autonomii sądownictwa. Sąd odniósł się także do celowości przyjętego rozwiązania, sugerując, iż „zasadnym byłoby odniesienie swoistych konsekwencji finansowych, tego czym w istocie jest kompensata, np. do budżetów jednostek Policji" (pytanie prawne, s. 5).

III. Analiza formalnoprawna

1. Na podstawie art. 193 Konstytucji każdy sąd może przedstawić Trybunałowi Konstytucyjnemu pytanie prawne co do zgodności aktu normatywnego z Konstytucją, ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi lub ustawą, jeżeli od odpowiedzi na pytanie prawne zależy rozstrzygnięcie sprawy toczącej się przed sądem.

Konstytucja wskazuje zatem trzy przesłanki, których łączne spełnienie warunkuje dopuszczalność pytania prawnego. Należą do nich:

1) przesłanka podmiotowa, zgodnie z którą pytanie prawne może być przedstawione wyłącznie przez sąd rozumiany jako państwowy organ władzy sądowniczej;

2) przesłanka przedmiotowa, zgodnie z którą pytanie prawne ma dotyczyć zgodności aktu normatywnego z Konstytucją, ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi lub ustawą;

3) przesłanka funkcjonalna, która uzasadnia wystąpienie z pytaniem prawnym jedynie wtedy, gdy od odpowiedzi na nie zależy rozstrzygnięcie konkretnej sprawy zawisłej przed sądem (zob. postanowienia TK z: 29 marca 2000 r., sygn. akt P 13/99; 10 października 2000 r., sygn. akt P 10/00; 27 kwietnia 2004 r., sygn. akt P 16/03; 6 lutego 2007 r., sygn. akt P 33/06).

Odnosząc się do zagadnienia dopuszczalności pytania prawnego Sądu Rejonowego w Łobzie, Sejm pragnie stwierdzić, iż okoliczności sprawy nie pozwalają orzec o niezbędności orzeczenia Trybunału dla rozstrzygnięcia sprawy *in concreto*. W tym kontekście wątpliwości budzi przede wszystkim wskazany przez sąd przedmiot kontroli oraz wpływ ewentualnego orzeczenia Trybunału na wynik toczącego się przed sądem pytającym postępowania.

2. W piśmiennictwie podkreśla się, że przesłanka funkcjonalna oddaje istotę pytania prawnego jako instrumentu konkretnej kontroli konstytucyjności norm (M. Wiącek, *Pytanie prawne sądu do Trybunału Konstytucyjnego*, Warszawa 2011, s. 137). W praktyce oznacza to, iż „ścisły związek pytań prawnych z postępowaniem w indywidualnej sprawie wyraża się ponadto w tym, że przedmiotem pytania może być tylko taka wątpliwość konstytucyjna, która jest ważna dla dalszego biegu postępowania" (A. Kabat, *Pytanie prawne w praktyce orzeczniczej Trybunału Konstytucyjnego* [w:] *Konstytucja i gwarancje jej przestrzegania*, red. J. Trzciński, A. Jankiewicz, Warszawa 1996, s. 105).

Z powyższych względów kompetencja sądu do skierowania pytania prawnego „jest ograniczona przedmiotem rozstrzygania sądu. Może on zwrócić się z pytaniem prawnym sądu tylko co do zgodności z Konstytucją przepisu prawnego, w oparciu o który zamierza rozstrzygnąć sprawę" (K. Kolasiński, *Zaskarżalność ustaw w drodze pytań prawnych do Trybunału Konstytucyjnego*, „Państwo i Prawo" 2001, z. 9, s. 25). Innymi słowy pytanie prawne może dotyczyć jedynie zagadnienia prawnego, bez którego niemożliwe jest rozstrzygnięcie sprawy w toku postępowania (K. Wójtowicz, *Pytanie prawne* [w:] *Trybunał Konstytucyjny. Materiały konferencyjne*, red. J. Trzciński, Wrocław 1987, s. 215).

Takie stanowisko znajduje potwierdzenie w utrwalonej linii orzeczniczej Trybunału Konstytucyjnego, który wyraźnie wskazał niedopuszczalność inicjowania kontroli generalno-abstrakcyjnej w ramach postępowania z pytaniami prawnymi (postanowienie TK z 19 listopada 1996 r., sygn. akt P 3/96). Oznacza to, że „pytanie prawne zadawane przez sąd w trybie art. 193 Konstytucji nie może mieć charakteru czysto abstrakcyjnego, oderwanego od przedmiotu rozpoznania" (wyrok TK z 18 czerwca 2001 r., sygn. akt P 6/00). Jednocześnie Trybunał Konstytucyjny zwraca uwagę na ścisły związek przesłanki przedmiotowej i funkcjonalnej w ocenie dopuszczalności pytania prawnego, akcentując, iż „przedstawione przez sąd pytanie prawne nie może dotyczyć jakiekolwiek aktu normatywnego, lecz tylko takiego, na podstawie którego wydane zostanie rozstrzygnięcie sądu. (...) Kompetencja ta jest ograniczona przedmiotem rozstrzygania sądu. Może on się zwrócić z pytaniem prawnym tylko co do zgodności z Konstytucją przepisu prawnego, w oparciu o który zamierza rozstrzygać sprawę" (wyrok TK z 6 maja 2003 r., sygn. akt P 21/01).

Z realizacją przesłanki funkcjonalnej pytania prawnego mamy zatem do czynienia, gdy daje się wykazać bezpośredni związek między wynikiem badania przez Trybunał konstytucyjności zakwestionowanego przepisu a wynikiem konkretnego postępowania toczącego się przed sądem pytającym (postanowienie TK z 21 marca 2005 r., sygn. akt P 11/04). „Zależność ta jest oparta na odpowiedniej relacji między treścią kwestionowanego przepisu i stanem faktycznym sprawy, w której przedstawione zostało pytanie prawne" (wyrok TK z 30 października 2006 r., sygn. akt P 10/06).

Podsumowując, pytanie prawne można uznać za dopuszczalne jedynie wtedy, gdy wyrok Trybunału Konstytucyjnego będzie miał wpływ na rozstrzygnięcie sprawy toczącej się przed sądem pytającym. Ocenie tego związku służy „test funkcjonalności", który pomaga zweryfikować, czy skierowane do Trybunału pytanie prawne ma charakter relewantny. Sprowadza się on do odpowiedzi na pytanie: „Czy istnieje możliwość, że rozstrzygnięcie konkretnej sprawy będzie odmienne, gdyby doszło do eliminacji niekonstytucyjnej normy prawnej wskutek orzeczenia Trybunału, od rozstrzygnięcia, które mogłoby zapaść przy wykorzystaniu powyższej normy" (zob. np. M. Wiącek, *op. cit.*, s. 221 i przytoczone tam orzecznictwo).

3. Zaprezentowanej powyżej uwagi negatywnie rzutują na dopuszczalność pytania prawnego przedstawionego przez sąd pytający.

Zdaniem Sejmu, przy ocenie zasadności zgłoszonego przez powoda roszczenia (przy zastrzeżeniu wątpliwości co do formalnej poprawności wniosku, o czym była mowa w pkt II.1 niniejszego pisma) zakwestionowany przepis nie znajdzie zastosowania. Stanie się tak, ponieważ art. 12 ustawy kompensacyjnej nie stanowi normatywnej podstawy rozstrzygnięcia zawisłej przed sądem pytającym sprawy. Przesądzają o tym treść i charakter prawny przedmiotowego przepisu.

W ustawie kompensacyjnej są przepisy o różnym charakterze. Zasady i tryb przyznawania kompensaty uregulowane zostały w rozdziale drugim przedmiotowej ustawy. Składają się nań regulacje określające przesłanki przyznania świadczenia kompensacyjnego (art. 3-7), właściwość kompetencyjną organów państwach oraz tryb toczącego się przed nimi postępowania w sprawach o przyznanie kompensaty (art. 8-11), wreszcie zasady realizacji prawomocnego orzeczenia o przyznaniu kompensaty (art. 12), ewentualnego zwrotu świadczenia (art. 13) oraz przysługującego Skarbowi Państwa roszczenia regresowego wobec sprawcy przestępstwa (art. 14). Należy zwrócić uwagę, że kierowane wobec art. 12 ustawy kompensacyjnej zarzuty sądu pytającego nie odnoszą się ani do podstawy kompetencyjnej, ani trybu i zasad orzekania w przedmiocie świadczenia kompensacyjnego. Tymczasem, jak podnosi się w piśmiennictwie, „normą «stosowaną» przez sąd jest regulacja służąca sądowi w wiążącym ustaleniu konsekwencji prawnych określonych okoliczności, które zostały ustalone i mają znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy" (M. Wiącek, *op. cit.*, s. 146). W niniejszym postępowaniu żadne okoliczności sprawy nie będę normatywnie kwalifikowane z punktu widzenia regulacji zawartej w art. 12 ustawy kompensacyjnej. Oznacza to, że kwestionowana przez sąd pytający regulacja nie będzie miała wpływu na wynik postępowania. W konsekwencji ocena jej konstytucyjności nie znajdzie przełożenia na treść zapadłego w przyszłości orzeczenia, tak w odniesieniu do formuły jego sentencji jak i motywów uzasadnienia.

Artykuł 12 ustawy kompensacyjnej nie wyznacza ani materialnych, ani formalnych przesłanek, w oparciu o które sąd orzekałby o zasadności czy dopuszczalności roszczenia wnioskodawcy. Wspominany przepis odnosi się jedynie do fazy wykonawczej zakończonego prawomocnym orzeczeniem postępowania, wskazując organ upoważniony do realizacji skutków finansowych rozstrzygnięcia. Wypłata kompensaty dotyczy bowiem już prawomocnych orzeczeń. Podobnie utrata mocy obowiązującej kwestionowanego przepisu nie będzie miała znaczenia dla

przebiegu postępowania toczącego się przed sądem pytającym. Innym słowy w tym stadium postępowania kwestionowana norma nie znajduje w ogóle zastosowania, nie odnosi się bowiem bezpośrednio do kompetencji sądu związanych z orzekaniem co do *meritum*.

Brak związku kwestionowanego przepisu z kierunkiem prowadzonego postępowania potwierdza przyjęta przez sąd pytający argumentacja. Sąd, odnosząc się do wpływu orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego na wynik postępowania, stwierdził, iż „rozstrzygnięcie negatywne dla analizowanej normy wyrażone przez Trybunał Konstytucyjny zniweczy – wadliwe zdaniem Sądu – źródło finansowania kompensat" (pytanie prawne, s. 5). Oznacza to, że sąd w rzeczywistości kwestionuje zasadność przyjętych przez ustawodawcę rozwiązań prawnych. Ocena taka nie może jednak mieć miejsca w ramach toczącego przed Trybunałem Konstytucyjnym postępowania, które – jak już wspominano – nie ma charakteru abstrakcyjnego.

4. Podsumowując, Sejm wraża stanowisko, iż norma wynikająca z art. 12 ustawy kompensacyjnej nie mieści się w pojęciu podstawy prawnej rozstrzygnięcia a także pozostaje bez wpływu na kierunek rozstrzygnięcia w zawisłej przed sądem pytającym sprawy.

Biorąc powyższe pod uwagę, na podstawie art. 39 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 32 ust. 1 pkt 4 ustawy o Trybunale Konstytucyjnym, postępowanie przed Trybunałem w zakresie badania zgodności art. 12 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o państwowej kompensacie przysługującej ofiarom niektórych przestępstw z art. 173 Konstytucji **powinno podlegać umorzeniu** ze względu na niedopuszczalność orzekania.

5. Podtrzymując stanowisko co do niedopuszczalności orzekania przez Trybunał Konstytucyjny w przedmiotowej sprawie, Sejm jedynie na marginesie pragnie wyjaśnić powstałe na gruncie niniejszej sprawy wątpliwości dotyczące mechanizmu finansowania świadczeń kompensacyjnych.

W pierwszej kolejności należy wskazać, iż w ustawie budżetowej na dany rok – w części 15 „Sądy powszechne", rozdziale 75595 „Pozostała działalność" i paragrafie 4590 „Kary i odszkodowania wypłacane na rzecz osób fizycznych" – zabezpieczane są corocznie odrębne środki na wypłatę zobowiązań Skarbu Państwa. Środki te zabezpieczają także zobowiązania związane z wypłatami kompensat dla ofiar przestępstw. Mechanizm oraz praktyka ich wydatkowania w

ramach budżetów dysponentów niższego stopnia zostały dostatecznie wyjaśnione w stanowisku Prokuratora Generalnego z 26 marca 2012 r. i nie wymagają dodatkowych uzupełnień (stanowisko Prokuratora Generalnego, s. 9-11). Przytoczone tam dane podważają zaprezentowaną w pytaniu prawnym argumentację co do naruszenia konstytucyjnego standardu niezależności władzy sądowniczej.

Sejm pragnie także odnotować motywy przyjętych rozstrzygnięć legislacyjnych. W toku prac nad projektem ustawy rozważano możliwość utworzenia funduszu, z którego wypłacane byłyby środki z tytułu przyznanej ofiarom przestępstw kompensaty. Jednakże przyjęcie takiego rozwiązania byłoby sprzeczne z realizowaną przez rząd i parlament polityką ograniczania zakresu funkcjonowania agencji, funduszy i fundacji. Ponadto tworzenie nowego funduszu nie byłoby spójne z postanowieniami art. 22 obowiązującej ówcześnie ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148 ze zm.), zgodnie z którym nie powołuje się funduszy celowych, a funkcjonują tylko te, które były powołane przed dniem wejścia w życie przywołanej ustawy, tj. 1 stycznia 1999 r. (druk sejmowy nr 3859/IV kad., s. 8).

Z tych względów uznano, iż zasadnym i racjonalnym będzie wypłata rekompensat bezpośrednio ze środków budżetu państwa za pośrednictwem organów orzekających. Zasady wypłacania zasądzonych kompensat precyzuje art. 12 ustawy kompensacyjnej. Organem wypłacającym jest sąd rejonowy, który wydał orzeczenie o jej przyznaniu. Na sądzie rejonowym spoczywa obowiązek podjęcia czynności zapewniających wypłatę kompensaty w przewidzianym ustawą terminie. Osoba uprawniona nie musi podejmować w tym zakresie żadnych czynności. Mechanizm ten zapewniać miał dostępność, sprawność i szybkość postępowania, eliminując zagrożenie wiktymizacji wtórnej, do jakiej prowadzić może zbyt sformalizowane i przedłużające się postępowanie w przedmiotowych sprawach.

W ocenie Sejmu brak podstaw do uznania, iż przyjęty mechanizm finansowania świadczeń kompensacyjnych narusza zasadę niezależności sądownictwa. W tym miejscu należy przypomnieć, iż budżet sądownictwa jest składową budżetu państwa, ale stanowi część wyodrębnioną i kształtowaną na szczególnych zasadach. Sądy powszechne, wchodząc w skład sektora finansów publicznych, objęte są budżetem państwa jako rocznym planem dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów. Wydatki budżetu państwa przeznaczone

są, między innymi, na realizację zadań wykonywanych przez sądy. Projekty planów finansowych oraz plany finansowe dla sądów w obszarze apelacji opracowują dyrektorzy sądów apelacyjnych na podstawie projektów przygotowanych przez dyrektorów sądów okręgowych, prezesów sądów rejonowych lub kierowników finansowych sądów rejonowych w razie ich powołania. Jest to specjalny, oddolny system powstawania projektu budżetu sądów powszechnych, jako części budżetu państwa. Przyjęty mechanizm pozwala zagwarantować zarówno autonomię sądownictwa, jaki i spójność sektora finansów publicznych oraz racjonalność wydatkowania środków budżetowych.

MARSZAŁEK SEJMU

Ewa Kopacz